

[Rosing]

landsmænd finder denne situation grundlæggende forkert. Jeg beder om forståelse for, at dette faktum dybest set er at betragte som en fratagelse af vores identitet som selvstændige og værdige borgere i verdenssamfundet. Grønland, menneskenes land, er det land, som vort hele liv, vor historie og vor kultur hviler på.

I samme åndedrag vil jeg dog ikke undlade at bemærke, at tiden tilsyneladende arbejder med os i dette spørgsmål. Der har gennem de sidste år i denne sal været tegn fra flere sider på, at man med tidligere statsminister Anker Jørgensens ord igen mener, at der faktisk er »noget at raffe om«. Det kan jeg kun udtrykke glæde over, fordi vi i den kommende tid må finde frem til en ny ordening, hvis vi vil skabe det frie og ligeværdige rigsfællesskab, som vil kunne skabe ro og samarbejde mellem rigets dele.

Det er mit håb, at jeg i dette høje Ting kan være medvirkende til at forandre situationen omkring Grønlands undergrund og råstofordningen, således at vi får løst op for denne sidste store knude af historisk hindring for det frie samarbejde.

Statsministeren løste for kort tid siden en anden af de historiske knuder mellem Grønland og Danmark med et lynhurtigt hug. Jeg skal ikke lægge skjul på, at nedlæggelsen af Ministeriet for Grønland blev modtaget med glæde hos os, mest af alt fordi dette ministerium stod som selve symbolet på fremmed administration i vort land, på formynderskab i stedet for samarbejde, på fortid i stedet for fremtid.

Vi ser nu med spænding og forventning frem til resultaterne af den nye fordeling af de tilbageværende områder i nye regier og til det direkte samarbejde med statsministeren ved overtagelsen af de sidste områder.

Det er vores håb, at vi ved overtagelsen af disse områder vil kunne finde nye og bedre metoder at organisere overtagelsen på, for netop med de resterende områder er det måske vigtigere end nogen sinde. Jeg tænker her i første omgang på sundhedsvæsenet og miljølovgivningen.

Sundhedsvæsenet er den enkelte borgers livsforsikring. Det er altafgørende for trivsel i hverdagen og sikkerheden over for livets tildragelser, at man i sin bevidsthed bærer på en forvisning om et trygt og sikkert beredskab, uanset hvor i riget man befinder sig.

Sundhedsvæsenet i Grønland har svære kår, måske sværere, end man henede kan forestille sig. For os gælder ønsket om sundhed år 2000 lige så vel som for alle andre lande. Det er derfor afgørende vigtigt, at vi ved overtagelsen af ansvaret for dette område sikres både økonomisk og menneskeligt.

Når vi har udtrykt ønsket om at overtage ansvaret for sundhedsvæsenet, er det, fordi vi tror på, at vi vil kunne gøre det mere grønlandsk end under de nuværende forhold.

Det skal ikke forstås som en kritik af den indsats, som det danske samfund har ydet – tværtimod, men det er et led i vores bestræbelser på selv at bære ansvaret for vore handlinger. Hermed ønsker jeg også at understrege, at det er ganske rimeligt, at vi selv tager ansvaret for de svøber i vort land, som i høj grad er med til at belaste sundhedsvæsenet helt urimeligt. Jeg tænker her på spiritusmisbrug, kønssygdomme og voldstilfælde.

Vi har i Grønland bidraget væsentligt til virkeliggørelsen af en samlet arktisk miljøstrategi, et arbejde, som faktisk er enestående som international regional bastion mod forurening af, hvad nogen har kaldt jordklodens køleskab. Men vi ved, at vi ikke magter denne opgave alene, og at opgaven absolut heller ikke kun er relevant for Grønland.

Vi har allerede gennem mange år været udsat for luftbåren forurening fra de store industricentre i Europa, i Sovjetunionen og i USA. Kampen mod denne forurening kræver indsats på internationalt plan mellem staterne i disse områder.

Vort hav er endnu det reteste i verden, men vi alene magter ikke at sikre det mod de ulykker, som har ramt andre områder. Vi råder faktisk end ikke over tilstrækkeligt udstyr til at beskytte vore kyster mod f.eks. olieudslip. Og havet er for Inuit og grønlandere det åndehul, som gennem årtusinder har muliggjort vores overlevelse, hvad det også er i dag.

Jeg har bemærket, i hvor høj grad man i dette Ting er optaget af netop miljøproblemer, og jeg ser derfor trygt frem til et godt og nødvendigt samarbejde med Folketinget også på dette område. Jeg vil lægge vægt på, at dette område oprioriteres, og at der skaffes bedre forhold ved overtagelsen af kompetencen på området end den, der forefindes nu.